

Sygn. akt III CNP 27/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z wniosku J.G.
przy uczestnictwie A. K.
o dział spadku po F. K. oraz podział majątku wspólnego F. K. i A. K.,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 listopada 2013 r.,
na skutek skargi uczestniczki
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w K.
z dnia 17 maja 2011 r.,

**odrzuca skargę oraz oddala wniosek pełnomocnika
skarżącej - radcy prawnego D. J. - o przyznanie wynagrodzenia.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 17 maja 2010 r. Sąd Rejonowy dokonał działu spadku po F. K. oraz podziału majątku wspólnego F. K. i A. K.

Od postanowienia Sądu Rejonowego uczestniczka A. K. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przepis ten wyraża zasadę, że przesłanką dopuszczalności skargi jest wykorzystanie przez stronę przysługujących jej środków prawnych. Wyjątek od tej zasady przewiduje art. 424¹ § 2 k.p.c., który wskazuje, że gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, dopuszczalność skargi uzależnia od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającym z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113). Stronę, która chce skorzystać z wniesienie skargi na tej zasadzie obciąża obowiązek wykazania, że zachodzi wyjątkowy wypadek polegający na tym, że z przyczyn niezawinionych i usprawiedliwiających jej zaniechanie nie mogła skorzystać ze zwykłych środków prawnych. Omyłkowe wniesienie środka odwoławczego do niewłaściwego sądu, na skutek którego środek został odrzucony jako spóźniony, nie może być uznany za taki wyjątkowy wypadek (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2008 r., I CNP 4/08, niepubl. i z dnia 29 stycznia 2009 r., II CNP 130/08, niepubl.).

Uczestniczka w skardze podniosła, że od zaskarżonego orzeczenia wniosła apelację, którą nadała do niewłaściwego sądu i z tego powodu apelacja została odrzucona. W tej sytuacji nie można przyjąć, że uczestniczka w sposób

niezawiniony i usprawiedliwiony nie mogła skorzystać z przysługujących jej zwykłych środków prawnych, co skutkuje niedopuszczalnością skargi.

Skarga uczestniczki o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest niedopuszczalna również z tego powodu, że nie zawiera uprawdopodobnienia szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Wymaganie to oznacza obowiązek złożenia przez skarżącego w skardze oświadczenia, że szkoda wystąpiła – ze wskazaniem jej rodzaju i rozmiaru – oraz uwiarygodnienia tego oświadczenia poprzez powoływanie i przedstawianie dowodów, w tym tzw. dowody niedające pewności, oraz innych środków, nieuznawanych przez kodeks za dowody, np. pisemne oświadczenia, surogaty dokumentów. Zawarte w art. 424¹ § 1 k.p.c. sformułowanie „przez wydanie” oznacza, że między wydaniem zaskarżonego orzeczenia a powstaniem szkody musi zachodzić normalny, adekwatny związek przyczynowy, o którym mowa w art. 361 § 1 k.c. Brak związku przyczynowego skutkuje niemożnością uznania, że szkoda została wyrządzona przez wydanie zaskarżonego orzeczenia i sprawia, że skarga jest niedopuszczalna. Szkoda musi zatem być spowodowana przez wydanie orzeczenia, a więc powinna zostać realnie poniesiona później niż w dacie wydania orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2005 r., II CNP 15/05, OSNC 2006, nr 9, poz. 153, z dnia 27 lipca 2006 r., II BP 11/06, OSNP 2007, nr 15-16, poz. 223, z dnia 28 listopada 2006 r., III CNP 46/06, IC 2007, nr 12, s. 50, z dnia 25 maja 2007 r., III CNP 30/07, IC 2008, nr 12, s. 52).

Skarżąca, chcąc uprawdopodobnić poniesienie szkody, powołała się na „błędne wyliczenia przez Sąd kwoty spłaty, którą skarżąca ma dokonać na rzecz strony przeciwnej”. Takie oświadczenie skarżącej w oczywisty sposób jest niewystarczające do spełnienia wymaganía art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.; dopóki skarżąca nie dokona zapłaty kwoty zasądzonej tytułem spłaty, dopóty szkoda nie powstanie. Tak więc, skarżąca w skardze powołuje się jedynie na szkodę hipotetyczną, mogącą powstać w przyszłości, a nie realnie poniesioną.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie

opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461). Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, odrzucenie skargi z powodu jej braków konstrukcyjnych nie uzasadnia przyznania od Skarbu Państwa ustanowionemu z urzędu pełnomocnikowi wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną stronie w postępowaniu przed Sądem Najwyższym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2013 r., II CNP 67/12, niepubl., z dnia 21 czerwca 2012 r., IV CNP 17/12, niepubl., z dnia 22 stycznia 2008 r., II CZ 106/07, niepubl., z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41).